

**WROCŁAW
ROZMAWIA**

**Kultura – Obecna!
Diagnoza potencjału kulturowego
Wrocławia oraz Strategia Rozwoju
Kultury w perspektywie 2020+**

*Spotkanie otwierające cykl debat
Barbara 2.02.2017 r.*

Zespół redakcyjny Strategii

Plan spotkania:

I

Wprowadzenie do dyskusji o polityce kulturalnej miasta w perspektywie 2020+ i przesłanki Strategii kultury

Jacek Sutryk – Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych UM Wrocławia

II

Problemy szczegółowe polityki kulturalnej w perspektywie miejskiej

Katarzyna Kajdanek, Jacek Pluta – Uniwersytet Wrocławski

III

Przegląd najważniejszych wątków Strategii kultury „Kultura – Obecna!”

IV

Zaproszenie do dyskusji

V

Podsumowanie dyskusji

I | ***Wprowadzenie
do dyskusji o polityce
kulturalnej miasta***

Dlaczego stworzyliśmy ten dokument?

1 Narzędzie polityki kulturalnej – nie teoretyczne a praktyczne

2 Integracja i wzmocnienie lokalnego środowiska kultury

3 Zachowanie potencjału rozwojowego wrocławskiej kultury w wymiarze miejskim i regionalnym

4 Wskazanie i wzmocnienie obszarów kultury istotnych dla sposobów uczestnictwa w kulturze

Co chcemy osiągnąć poprzez Strategię i dyskusję o niej:

- / Określić rolę kultury w sferze publicznej miasta, jako podstawy polityki kulturalnej Wrocławia
- / Dokonać diagnozy potencjału kulturowego Wrocławia
- / Wskazać potrzeby i problemy środowiska ludzi kultury
- / Podjąć problem uczestnictwa w kulturze
- / Zachować doświadczenia zebrane w roku Europejskiej Stolicy Kultury rozumiane jako potencjał ludzi kultury, zasobów instytucjonalnych oraz doświadczeń uczestników / publiczności wydarzeń
- / Ustalić priorytety oraz sposoby prowadzenia polityki kulturalnej po 2016 roku

Producenci -
instytucje kultury
podmioty
prywatne,

Artyści,
animatorzy,
edukatorzy oraz
kreatorzy kultury

Organizacje
pozarządowe zajmujące
się działalnością
kulturalną i artystyczną.

Adresaci i uczestnicy polityki kulturalnej – lokalne pole kultury

Prywatne przedsiębiorstwa
zajmujące się działalnością
kulturalną i artystyczną.

Mieszkańcy

Jak chcemy rozumieć politykę kulturalną?

Polityka kulturalna to zespół planowych działań koordynowanych przez Departament Spraw Społecznych, Wydział Kultury Miasta Wrocławia oraz Radę Kultury, które realizują cztery podstawowe funkcje:

Miastotwórczą

Miejskość ujawnia się poprzez życie kulturalne miasta. Jest ono formą uspołecznienia mieszkańców i tworzenia wartości w sferze publicznej, ze szczególną rolą i pozycją lokalnego środowiska artystycznego – ludzi kultury, infrastruktury kulturalnej, zarówno w centrum, jak i na obrzeżach miasta – tak rozumiana sfera kultury należy do podstawowych zasobów środowiska społecznego miasta.

Społeczną

Kultura to ważne narzędzie wzmocnienia spójności społecznej. Uczestnictwo i wyrażanie siebie poprzez kulturę należy uznać za jedno z podstawowych praw mieszkańców, dzięki któremu mogą czuć się pełnoprawnymi członkami wspólnoty. Działania na rzecz zapewnienia uczestnictwa w kulturze mają sens wówczas, gdy są elementem szerszego procesu włączania jednostek i społeczności w różne sfery życia miasta. Dlatego ważne jest, aby rozpatrywać zadania polityki kulturalnej w powiązaniu ze sferą społecznej partycypacji, polityki społecznej, edukacji, sportu i zdrowia publicznego.

Symboliczną i wizerunkową

Kultura jest zespołem treści wyrażających ambicje i aspiracje mieszkańców oraz określających ich więź z miastem. Kultura i jej wartości symboliczne tworzą markę miasta i są podstawą kreowania tożsamości jego mieszkańców.

Ekonomiczną

Efektywna polityka kulturalna przyczynia się także do poszerzenia bazy ekonomicznej i rozwoju miasta. Promocja kultury i uczestnictwa w kulturze, poprzez oddziaływanie o charakterze miastotwórczym i wizerunkowym, wspiera rozwój przestrzeni publicznych tworzących miejsca i okazje spędzania czasu wolnego. Przyciąganie twórczego kapitału ludzkiego uznaje się za jeden z ważniejszych czynników prowadzenia nowoczesnej polityki rozwoju miasta. Z kolei tzw. przemysł kreatywny jest związany z działalnością, w której kultura jest czynnikiem tworzącym wartość dodaną w powiązanych z nią obszarach gospodarki.

Wartości, z jakich wyrasta Strategia...

*Prawo
do wolności
artystycznej
i twórczej*

Kultura i działalność artystyczna rozwijają się dzięki ludziom traktującym ją jako zawodową profesję oraz pasję. Działalność, w którą zaangażowane jest wrocławskie środowisko ludzi kultury, przebiega w warunkach wolności i prawa do swobody artystycznej wypowiedzi.

*Prawo
do uczestnictwa
w kulturze*

Kultura jest podstawowym środowiskiem społecznym człowieka. Jest złożonym zespołem powtarzalnych praktyk i aktywności – uczestnictwa, dialogu, tworzenia, przekształcania, zawiązywania relacji.

II | ***Problemy szczegółowe
polityki kulturalnej
w perspektywie miejskiej***

Kultura i uczestnictwo w kulturze

– wątki pozaprofesjonalne

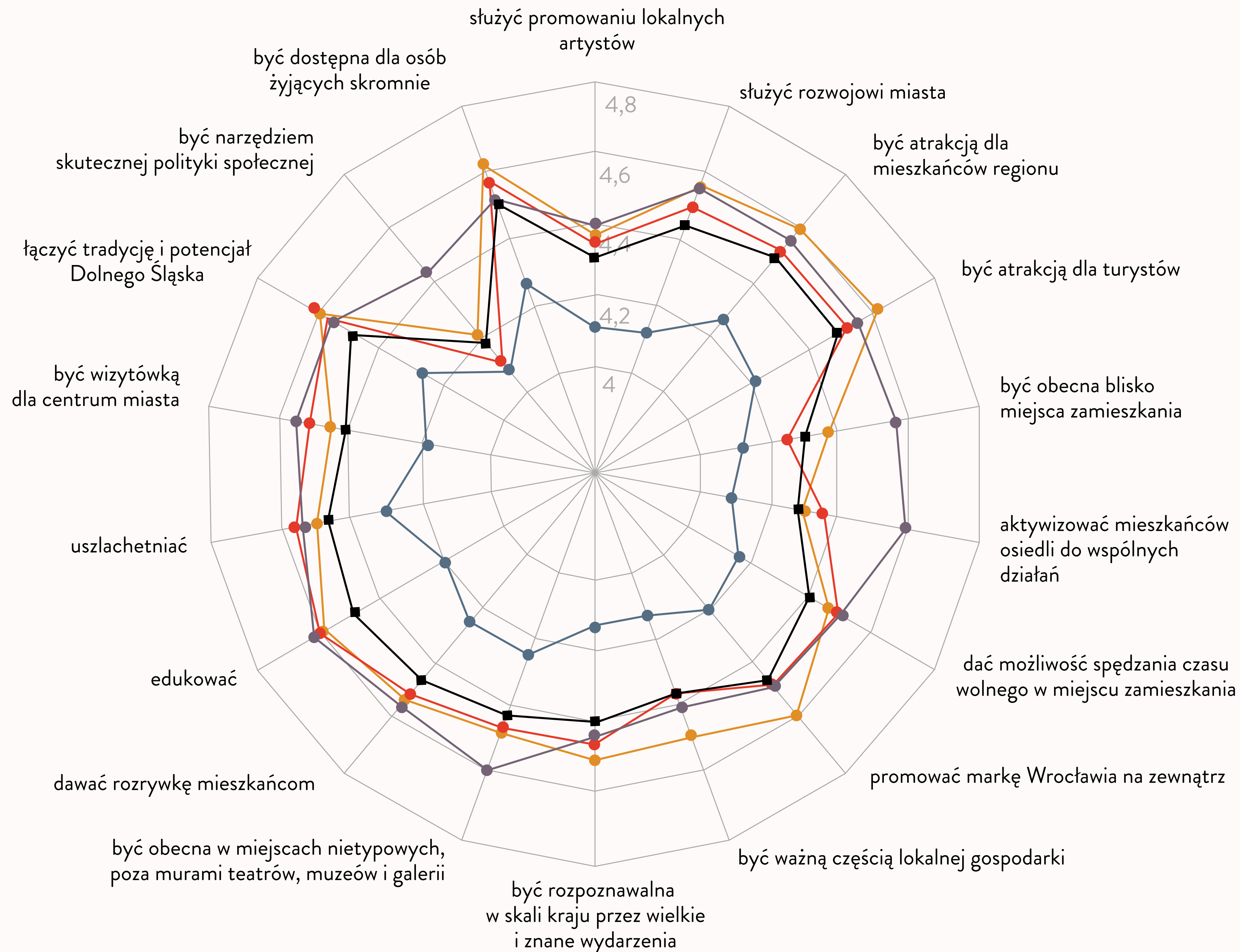
Nowe ujęcie uczestnictwa w kulturze, ...

Współczesna polityka kulturalna uwzględniać powinna fakt, że uczestnictwo w kulturze ulega zmianie w związku z przekształceniami samego pola kultury. Te zmiany bardzo mocno ingerują w przemiany społeczno-kulturowe miasta, stając się jednym z synonimów współczesnego rozumienia miejskości. Miejskość jest dziś interpretowana jako sposób życia, w którym spotykają się:

- indywidualne potrzeby i dążności mieszkańców w sferze czasu wolnego, rozumiane niekiedy jako styl życia;
- potrzeby społeczne - realizowane formy uspołecznienia, które towarzyszą praktykom spędzania czasu wolnego;
- oferta spędzania czasu wolnego związana z miejskim systemem konsumpcji

...łączy się z nowym ujęciem kultury jako środowiska społecznego

„o ile chcemy czynić kulturę bardziej istotną, może nieco rzadziej używać tego pojęcia (bo jest ono, jak pokazaliśmy, niezwykle problematyczne i wykluczające), ale sięgać po inne, które odnoszą się do elementów składowych kultury. Może więc łatwiej nam mówić o więziach i relacjach, o przeżyciach i doświadczeniach, o wiedzy i umiejętnościach, o robieniu czegoś razem, o języku, sztuce, wartościach, obyczaju.” M. Krajewski.

Jaka p. zdaniem powinna być kultura we Wrocławiu?

Wrocławska kultura powinna....

Wrocław n=415;
Skala 1-5 pkt;
1 - nie; 5 - tak

Typ uczestnictwa w ESK wg rodzajów wydarzeń:

- nie uczestniczyła w ESK
- w 1-3 rodzajach
- w 4-7 rodzajach
- w 8-11 rodzajach
- ogółem

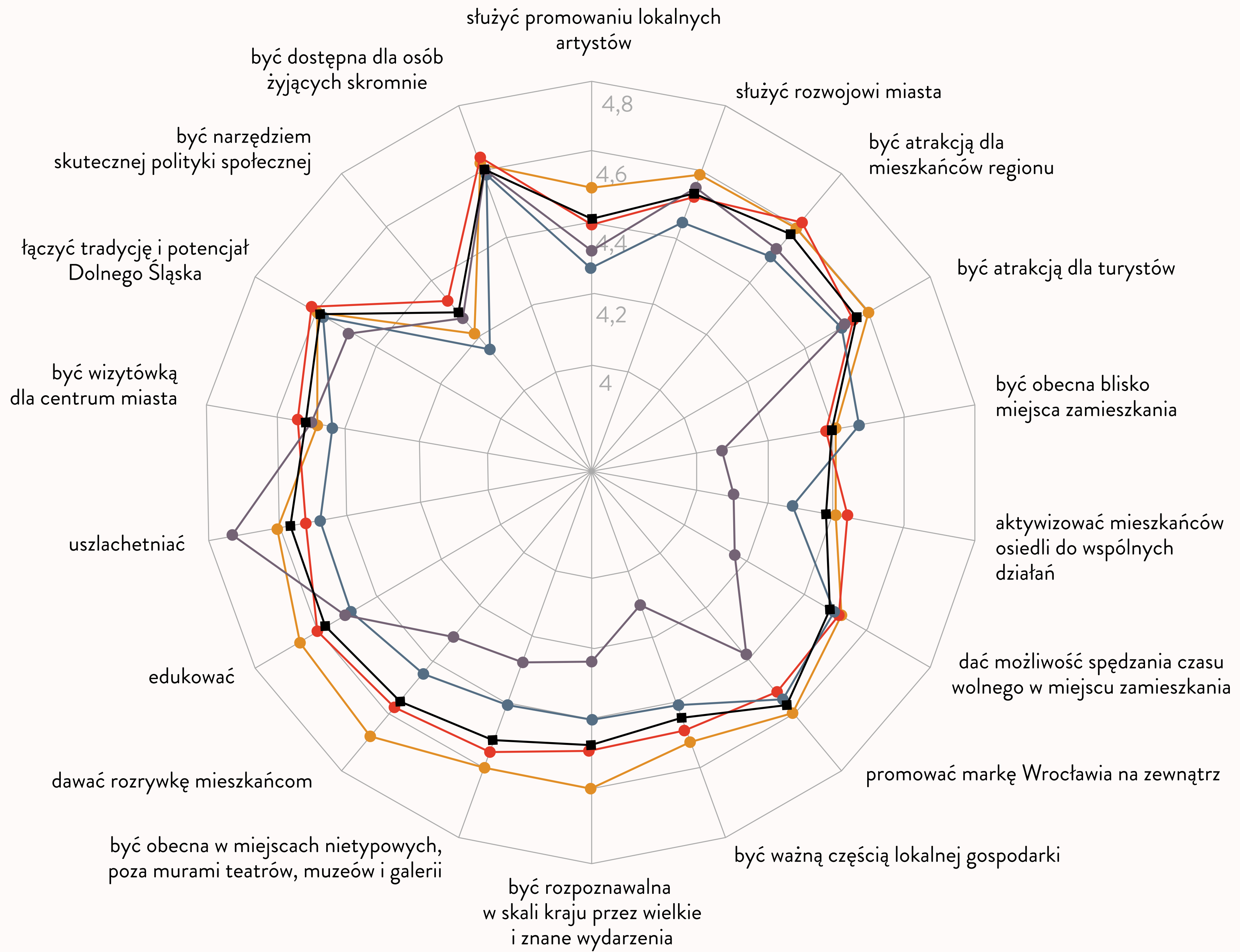
Jaka p. zdaniem powinna być kultura we Wrocławiu?

Wrocławska kultura powinna....

Wrocław n=415;
Skala 1-5 pkt;
1 - nie; 5 - tak

Deklarowana ocena sytuacji materialnej:

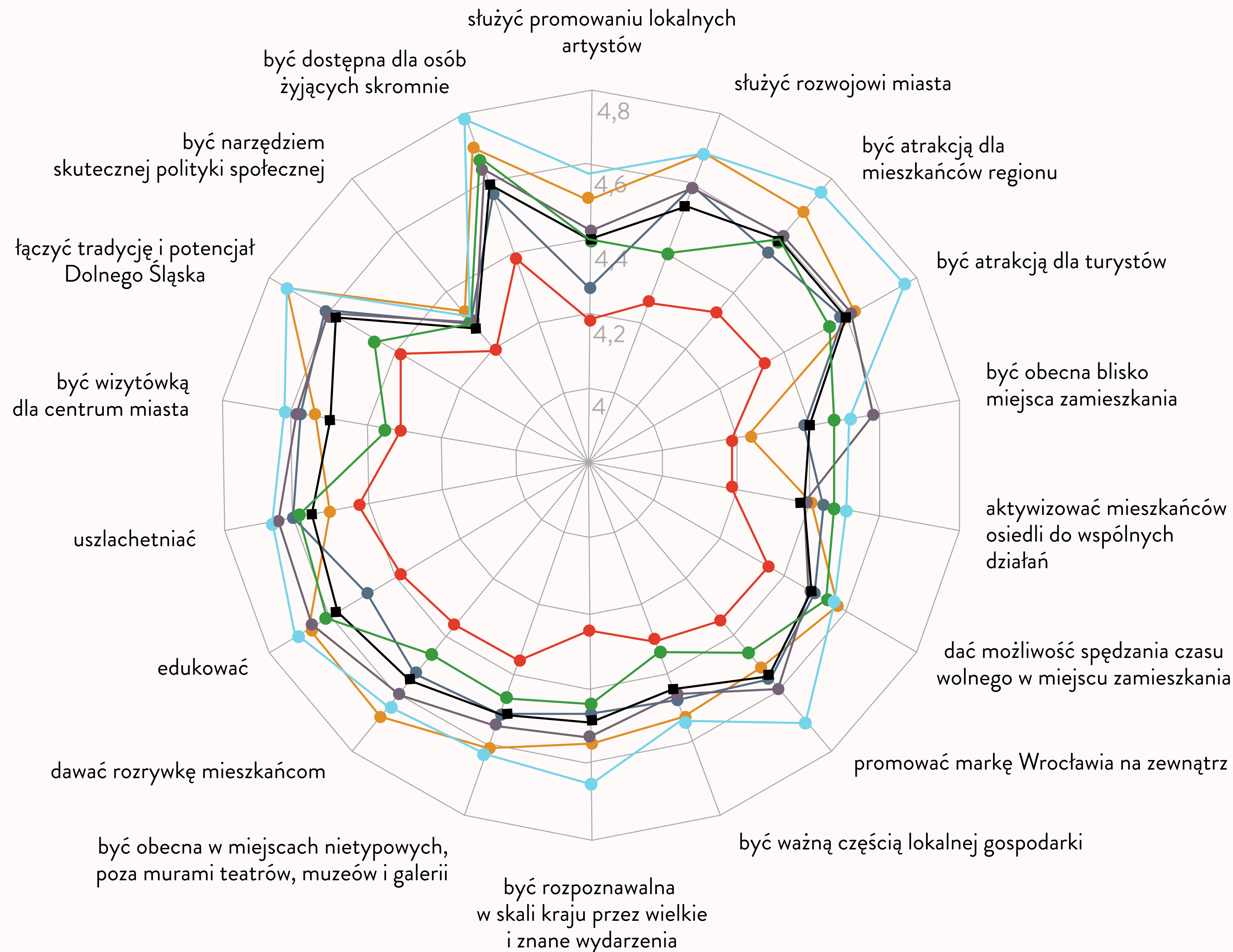
- żyje mi się biednie-skromnie
- żyje mi się średnio
- żyje mi się dobrze
- żyje mi się bardzo dobrze
- ogółem

Jaka p. zdaniem powinna być kultura we Wrocławiu?

Wrocławska kultura powinna...

Wrocław n=415;
Skala 1-5 pkt;
1 - nie; 5 - tak

Sytuacja rodzinna:

- jestem na utrzymaniu rodziców
- jestem sam/a na własnym utrzymaniu
- jestem sam/a i mam dziecko / dzieci na utrzymaniu
- żyję w związku bez dzieci
- żyję w związku z dziećmi na utrzymaniu
- żyję w związku/sama już bez dzieci na utrzymaniu
- ogółem

Rodzaje barier uczestnictwa w kulturze (N=2000, dane w %)*

* Dane nie sumują się do 100%, można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź. Źródło WDS 2014, s. 152

Kultura i uczestnictwo w kulturze – wątki pozaprofesjonalne

To nie jedynie kwestia barier w dostępie do kultury....

Zasadnicze ograniczenia i wyzwania:

Uświadomienie przez samych mieszkańców złożoności zjawiska uczestnictwa w kulturze oraz artykułowanych potrzeb w tym zakresie.

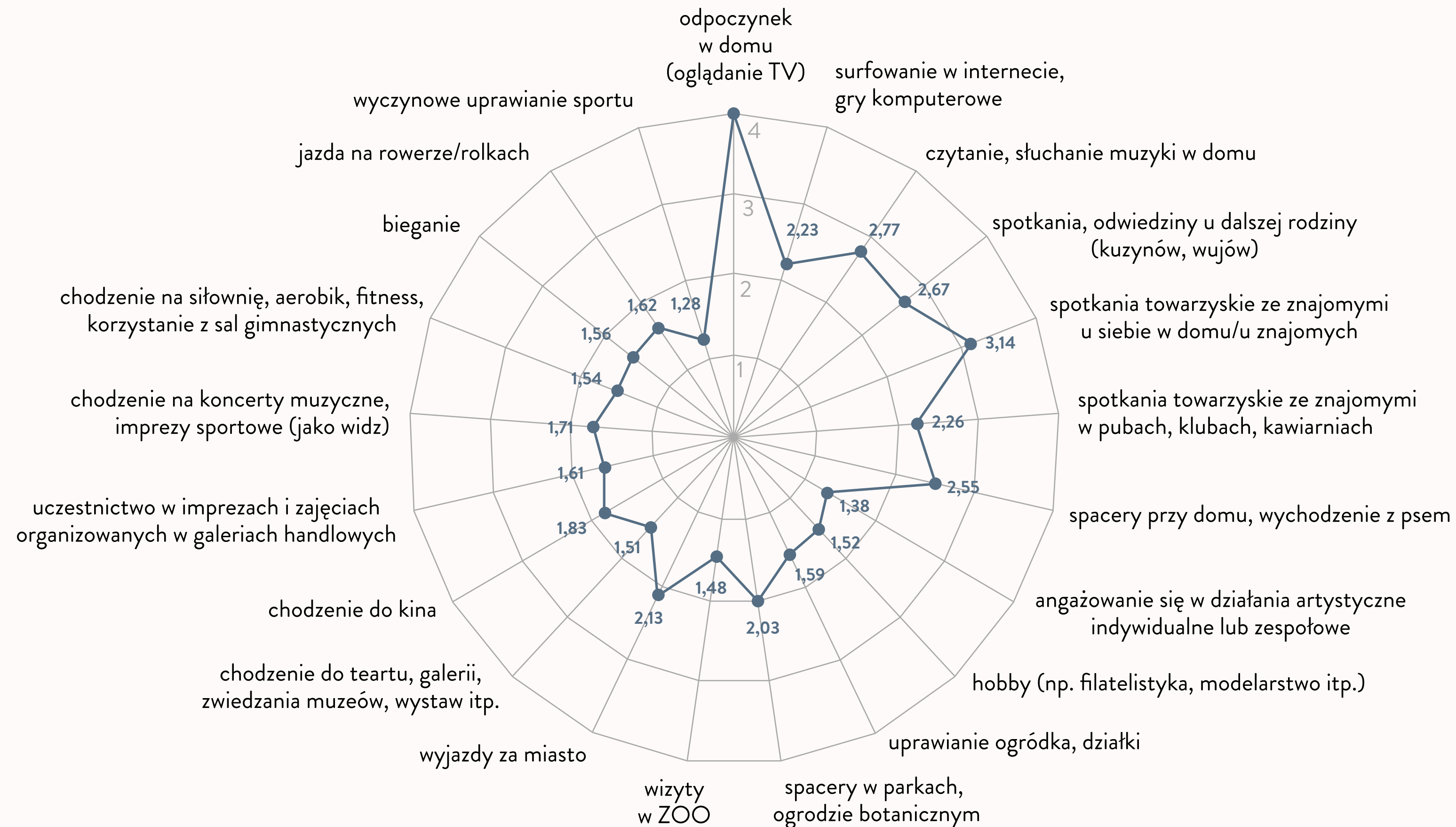
Traktowanie własnej sytuacji społecznej w wymiarze zawodowym lub życia rodzinnego jako wymówek od uczestnictwa w kulturze.

Kluczem do zmiany tego stanu rzeczy pozostaje jakość edukacji kulturalnej, stanowiącej naturalną barierę dla (samo)wykluczenia z uczestnictwa w kulturze.

Praktyki spędzania czasu wolnego i uczestnictwa w kulturze

WDS 2014 n=2000 osób w wieku 15-80 lat

Praktyki uczestnictwa w kulturze i organizacja czasu wolnego

Źródło: Wrocławska Diagnoza Społeczna (WDS) 2014. Opracowanie własne.

Kultura i uczestnictwo w kulturze – wątki pozaprofesjonalne

Wyzwaniem polityki kulturalnej pozostaje przeciwdziałanie prywatyzacji, indywidualizacji uczestnictwa w kulturze oraz skuteczne łączenie uczestnictwa w kulturze z nawykami spędzania czasu wolnego.

Skala:

1 - nigdy

3 - od czasu do czasu

5 - bardzo często

Diagnoza wrocławskiego pola kultury

– wątki profesjonalne

- / Kultura Wrocławia krąży w osobnych obiegach i niezbędnie potrzebuje informacji sama o sobie
- / Ludzie kultury i wydarzenia to (nie w pełni wykorzystany) potencjał kultury Wrocławia
- / Instytucje dla ludzi, zamiast ludzi-instytucji – Kultura obecna w centrum i na peryferiach
- / Kultura jako produkt vs Kultura jako misja
- / Edukacja kulturalna vs uczestnictwo w kulturze
- / Zarządzanie kulturą: przejrzystość, partycypacja i pieniądze
- / Komunikacja i zaufanie – monitoring i ewaluacja

III | ***Przegląd najważniejszych
wątków Strategii kultury
„Kultura – Obecna!”***

Analiza SWOT wrocławskiego pola kultury

Szanse

- pozytywny efekt ESK: utrwalenie procesów zmiany kulturowej w polu kultury i środowisku społecznym mieszkańców
- podtrzymanie i rozwój prestiżu wrocławskiej kultury
- rozwój infrastruktury i zasobów kultury w miejskich habitatach poza centrum miasta
- wzrost uczestnictwa w kulturze poprzez wzmocnienie środowiska społecznego i rozwój praktyk uczestnictwa różnych obiegach kultury
- wzrost znaczenia kultury w realizacji zadań polityk miejskich
- integracja sektorów kultury, nauki i gospodarki

Mocne strony

- wysoki poziom finansowania kultury na tle wydatków miast, w tym w sferze wydatków majątkowych
- potencjał rozwojowy (efekt ESK) - ludzie, wiedza i umiejętności zdolni do poszerzania oraz rozwijania pola kultury
- rozpoznawalne marki kultury
- w pełni rozwinięta infrastruktura kultury oficjalnej

Zagrożenia

- negatywny efekt ESK: spory wokół kultury – brak integracji środowiska – konflikt wokół polityki kulturalnej
- brak systemowych możliwości realizacji podjętych zobowiązań
- zmiana warunków i zasad finansowania zadań samorządu
- niekontrolowany spadek wydatków na kulturę
- brak wzajemnej integracji polityk miejskich i polityki kulturalnej
- bierność środowisk kulturalnych w kreowaniu społecznej roli artysty, twórcy, organizatora kultury
- niski wzrost uczestnictwa w kulturze

Słabe strony

- brak sformułowanej koncepcji działań strategicznych
- zróżnicowany zasób infrastruktury kulturalnej między centrum a obszarami peryferyjnymi
- brak platformy komunikacji, wymiany praktyk i wiedzy między uczestnikami pola kultury
- brak wiedzy o zasobach pola kultury dostosowanych do potrzeb mieszkańców i możliwości ludzi kultury
- niewystarczający poziom koordynacji działań na poziomie polityk miejskich
- niska integracja kultury, nauki i gospodarki
- brak efektywnego forum dialogu w polu kultury, wspierającego proces programowania działań kulturalnych i partycypacji w sferze kultury

Cele strategiczne

```
graph TD; A[Cele strategiczne] --- B[Podtrzymanie prestiżu wrocławskiej kultury]; A --- C[Równoważenie infrastruktury wrocławskiej kultury]; A --- D[Zapewnienie wzrostu uczestnictwa w kulturze – w tym:]; B --- E[Zapewnienie warunków rozwojowych wrocławskiej kultury]; D --- F[Stworzenie płaszczyzny partycypacji w sferze kultury];
```

Podtrzymanie
prestiżu wrocławskiej
kultury

Równoważenie
infrastruktury
wrocławskiej kultury

Zapewnienie wzrostu
uczestnictwa
w kulturze – w tym:

Zapewnienie
warunków rozwojowych
wrocławskiej kultury

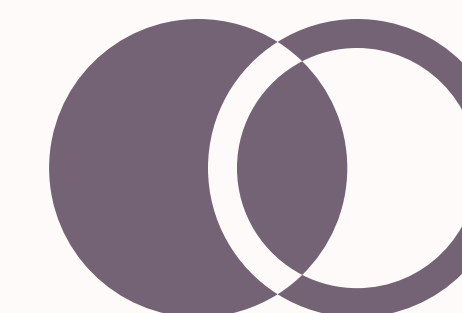
Stworzenie płaszczyzny
partycypacji
w sferze kultury

***Wybrane działania
w perspektywie
średniookresowej***

Tworzenie nowych przestrzeni dla kultury:

- Mediateka na Dworcu PKP
- Miejsca aktywności lokalnej na Przedmieściu Oławskim
- Centrum kultury i aktywności lokalnej na Nowych Żernikach
- Osiedlowy ośrodek biblioteczno-edukacyjny Lipa Piotrowska
- Osiedlowe centrum kultury na Ołtaszynie
- Przebudowa Formatów

Zachowanie i utrwalenie doświadczeń ESK Wrocław 2016

- Przeobrażone biuro Europejskiej Stolicy Kultury
- Utworzenie Wrocławskiej Sieci Mikrograntów
- Kontynuowanie Programu Rezydencji A-i-R Wro
- Laboratorium Wrocław (z m.in. „Obserwatorium kultury”, pracą na rzecz rozwoju publiczności)
- Promocja imprez i wydarzeń kulturalnych ze znakiem jakości ESK
- Uruchomienie pilotażowego programu pn. Inkubator ESK

Innowacje w sferze polityki kulturalnej

- Badanie zasobów i potrzeb – obserwatorium kultury
- Wrocławska E-platforma kultury
- Nowy sposób sprawozdań z działalności instytucji i pola kultury
- Rozwój mecenatu kultury (Biznesowa Rada ds. Kultury,
Program Mecenatów Kultury/Mecenas Wrocławskiej Kultury)
- Upowszechnienie reguł partycypacji w sferze kultury
i budowanie kapitału zaufania do instytucji

Rada Kultury

Skład Rady powinien zapewnić w niej udział szerokiego przedstawicielstwa środowisk wrocławskiej kultury w tym:

- przedstawiciela Prezydenta Wrocławia
- przedstawicieli środowisk twórczych
- przedstawicieli animatorów i edukatorów kultury
- przedstawicieli miejskich instytucji kultury
- przedstawicieli Departamentu Spraw Społecznych w tym: Wydziału Kultury, MOPS
- przedstawiciela Wydziału Edukacji
- przedstawiciela BFI
- przedstawicieli sektora NGO działających w polu kultury

Do szczególnych zadań Rady należeć będzie:

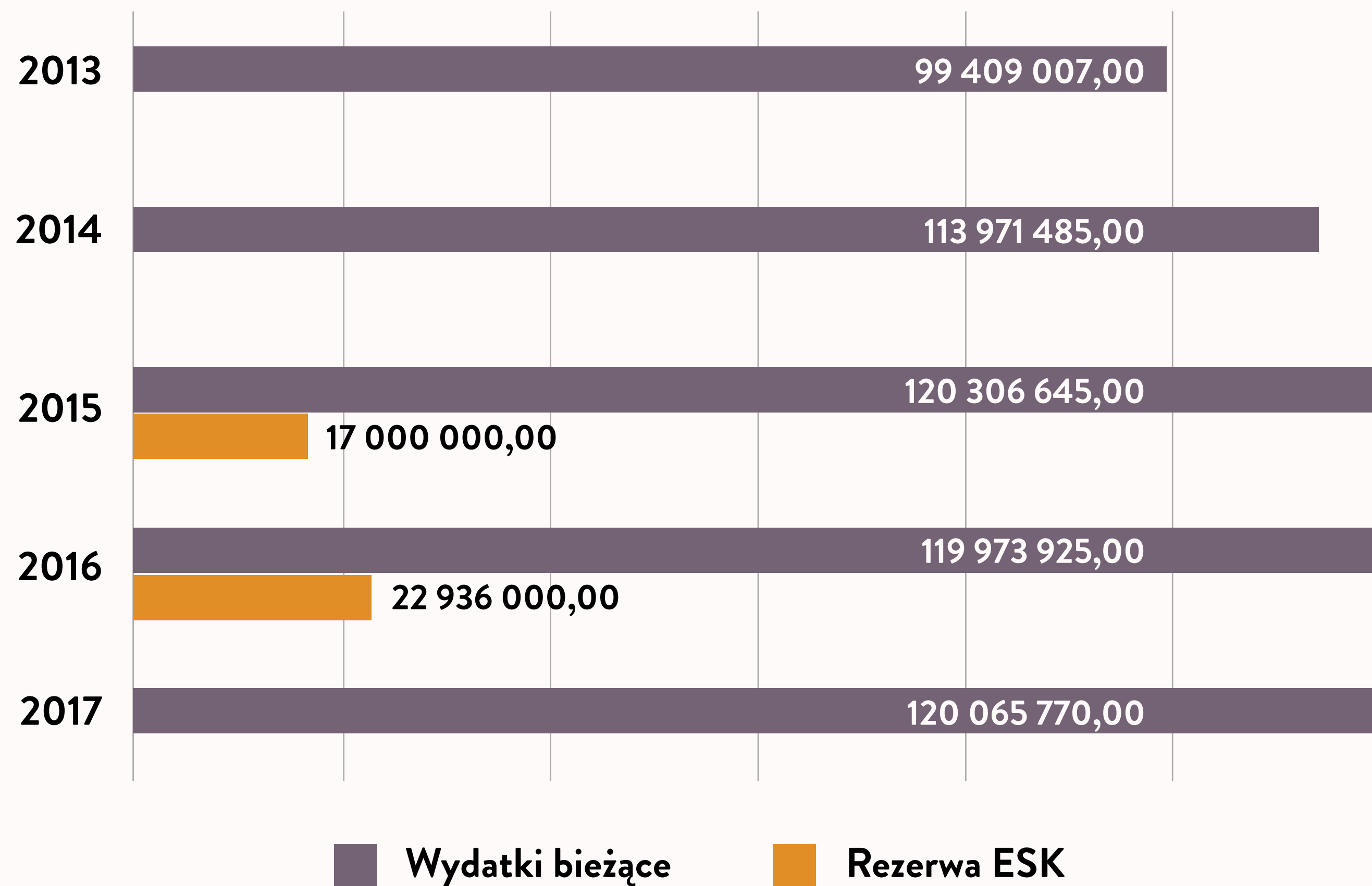
- zapewnienie spójności dla podejmowanych działań w obszarze polityki kulturalnej poprzez okresowe sporządzanie przeglądu strategicznego
- wsparcie dla działań na rzecz mecenatu kultury
- konsultowanie planowanych działań strategicznych
- analiza danych monitorujących funkcjonowanie wrocławskiego pola kultury
- merytoryczne wsparcie Wydziału Kultury w programowaniu zadań polityki kulturalnej
- prowadzenie stałego dialogu między podmiotami tworzącymi środowisko twórcze oraz rozwijanie idei partycypacji społecznej w obszarze kultury

Finansowanie kultury po 2016 – problemy i wyzwania

Budżet wrocławskiej kultury ze środków samorządowych*

Zestawienie wydatków bieżących planowanych na kulturę w latach 2013-2017 z uwzględnieniem zmian wynikających z Autopoprawki do projektu budżetu na rok 2017

* Plan nie uwzględnia zwiększonych środków w wyniku dokonywanych w trakcie roku zwiększeń

**WROCŁAW
ROZMAWIA**

**Dziękujemy
za uwagę!**

Plan dalszych spotkań i konsultacji

1.02 – 31.03

2.02

Przyjmowanie opinii – ankieta

Spotkanie otwierające | Barbara

ul. Świdnicka 8c | godz. 19.00 – 21.00

3.03

Debata | Fama – Centrum Biblioteczno-Kulturalne

ul. Krzywoustego 286 | godz. 17.00 – 19.00

9.03

Debata | Centrum Kultury Agora

ul. Serbska 5a | godz. 17.00 – 19.00

17.03

Debata | Ośrodek Postaw Twórczych

ul. Działkowa 15 | godz. 17.00 – 19.00

24.03

Debata | Ośrodek Działań Twórczych Światowid

ul. Sempołowskiej 54 | godz. 17.00 – 19.00

27.03

Debata | Centrum Historii Zajezdnia

ul. Grabiszyńska 184 | godz. 17.00 – 19.00

do 31.05

Publikacja raportu

Dodatkowo warsztaty stolikowe w marcu

– informacje wkrótce!

IV | *Dyskusja*